

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasav haridus. KKK

Jürgen Rakaselg
26. märts 2026

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kõik teavad, mis on kaasav haridus

Kaasav haridus?

Kõik erivajadusega õpilased õpivad alati tavakooli tavaklassis

Erivajadusega õpilased osalevad hariduses

Kaasav haridus:

Kodulähedane kool

Eakaaslastega sama, võimalikult sarnane

Erinev õppekorraldus lühimaks vajalikuks ajaks

Kõik õpilased lähimas arengutsoonis

Koolivalmidusest olulisem on kooli valmidus

Pidev, lõputa protsess, suund

Ühiskondlik kaasatus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasav haridus mõeldi välja mõned aastad tagasi
(Euroopa Liidus vist)

Ei.

USA:

- B. Blatt, F. Kaplan (1966) *Christmas in Purgatory*
- Lloyd M. Dunn (1967) *Special Education for the Mildly Retarded—Is Much of it Justifiable?*

Eestis:

- TÜ Eripedagoogika osakond 1968
- Haridusseadus 1992
- PGS 2010

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Ruby Bridges

14. november 1960

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

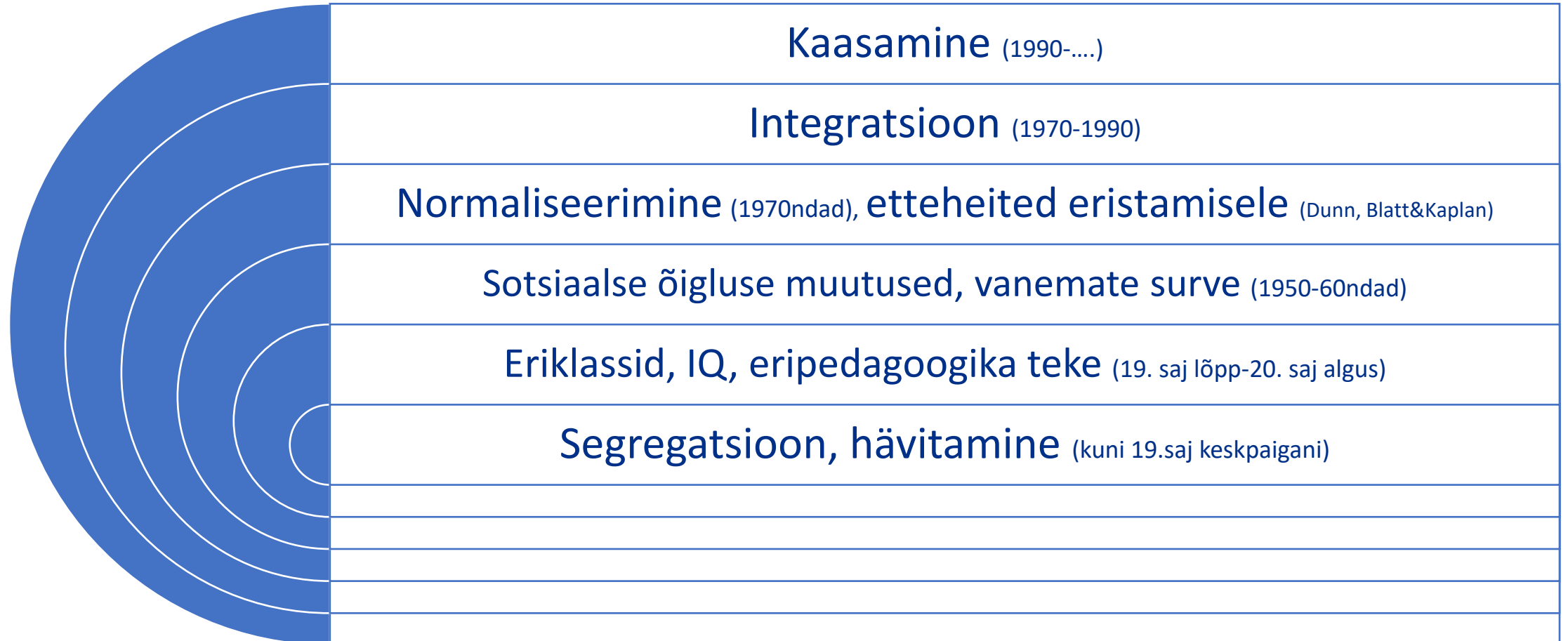

Kathrine Virginia Switzer

19. aprill 1967

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasav haridus tekib loomuliku arengu käigus

Ei.

Homofiilia

- **ὁμός** (homós) - sama, ühesugune
- **φιλίη** (philíē) – sõprus, armastus, meeldimine

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasav haridus on eripedagoogika evolutsiooniline jätk

Eripedagoogika vs kaasav haridus:

Eripedagoogika:

- Eelkõige pedagoogilis-psühholoogiline nähtus

Kaasav haridus:

- Eelkõige sotsioloogiline, inimõiguslik nähtus (pedagoogilis-psühholoogilisele olemuselt ei vastandu).
- Argumentide hierarhias on kaasamine (laiem protsess) eripedagoogilisest (üksikprotsess) kõrgemas kategoorias.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasavast haridusest on hakatud mitmes riigis
loobuma?

Ei. Paljud alles alustavad.

Poliitika ehk *politics*:

- Rahastus
- Usaldus vs kontroll
- Polariseerivad poliitikad

Kool:

- Pluralistlik ühiskond, individualiseerituse kasv – homogeensuse kiire vähenemine
- Ootused koolile – PISA, vaimne tervis, kaitsetahe, tervislik eluviis, ettevõtluspädevus, rohepööre jne.
- Vananev õpetajaskond
- TI
- Juhtimine – kelle ülesanne on ressurss tagada

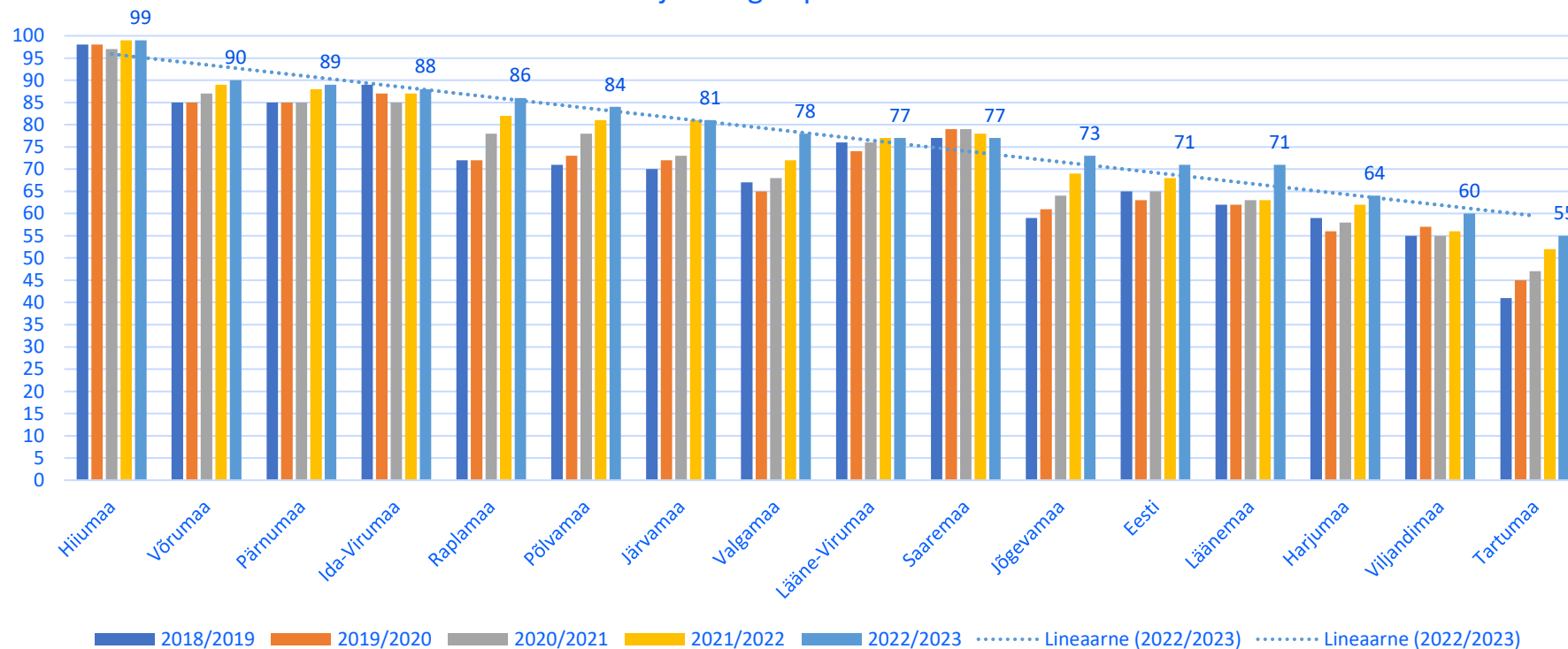
HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kuidas Eestis kaasaval haridusel läheb?

Täna küsimast, üha paremini 😊

Haridusliku erivajadusega õpilaste kaasatus tavakooli

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Külma pead ja sooja südant!

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tulaviku heaks